

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Wiak

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestu P. N. i M. M.,
przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,
przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w
dniu 5 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

[SOP]

UZASADNIENIE

Pismem z 25 października 2023 r. (data stempla pocztowego) P. N. i M. M. reprezentowani przez adwokat A.S. złożyli do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych 15 października 2023 r. z uwagi na naruszenie art. 82 § 1 pkt 2 kodeksu wyborczego, to jest naruszeniu przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów poprzez nieprawidłowe przeliczenie głosów oddanych na S.B. kandydującego do Sejmu z [...] miejsca listy nr [...]koalicyjnego komitetu

wyborczego „T.” i w rezultacie nieprawidłowe przypisanie mu 0 głosów. Wnieśli o ponowne przeliczenie głosów w obwodzie nr [...] gminy B. Ewentualnie wnieśli o stwierdzenie nieważności wyborów w obwodzie nr [...] gminy B.

W uzasadnieniu wnoszący protest wskazali, że 15 października 2023 r. obydwaj głosowali w obwodzie numer [...] gminy B. Wyjaśnili, że oddali głosy na S.B., kandydującego do Sejmu z [...] miejsca listy nr [...] koalicyjnego komitetu wyborczego „T.”. Podnieśli, że w Protokole Głosowania w Obwodzie nr [...] gminy B. na listy kandydatów na Posłów przy nazwisku S.B. wskazano liczbę oddanych na niego głosów jako 0. Dodali, że w obwodzie nr [...] odnotowano zaledwie 5 głosów nieważnych, a zgodnie z wiedzą wyborców, głosów oddanych na S.B. było znacznie więcej niż głosów nieważnych. Wnoszący protest mieli informację o co najmniej kilkunastu głosach. Podnieśli, że w danym obwodzie wyborczym poseł B. cieszył się znaczną popularnością, w przeciwieństwie do innego kandydata z listy „T.” P.G., znajdującego się na drugim miejscu, który nie był w tym obwodzie znany. Zdaniem wnoszących protest nie jest prawdopodobne, że P.G. otrzymał 66 głosów, a S.B. 0. Wskazali, że istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że doszło do nieprawidłowego przeliczenia głosów i przypisania ich do niewłaściwego kandydata.

Do protestu załączono pismo P. N. z 16 października 2023 r. złożone A.M., urzędnikowi gminy B., w którym to oświadczył, iż 15 października 2023 r. oddał głos na kandydującego do Sejmu z 3 miejsca listy nr 2 koalicyjnego komitetu wyborczego „T.” S.B.

Pismem z 5 grudnia 2023 r. Prokurator Generalny zajął stanowisko w sprawie wskazując, że wniesiony protest jest zasadny, lecz naruszenie przepisów kodeksu wyborczego nie miało wpływu na wynik wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 241 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408, dalej: „k.wyb.”), protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni

od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

W świetle art. 241 § 3 k.wyb. określającego warunki formalne protestu, osoba wnosząca protest powinna sformułować zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Protest powinien nadto spełniać warunki pisma procesowego określone przez art. 126 Kodeksu postępowania cywilnego. Protest wyborczy, tak jak każde pismo procesowe, powinien zatem zawierać oznaczenie sądu, do którego jest skierowany, imię i nazwisko lub nazwę uczestników i pełnomocników, oznaczenie rodzaju pisma, dowody na poparcie przytoczonych okoliczności, podpis uczestnika lub pełnomocnika, wymienienie załączników, oznaczenie miejsca zamieszkania uczestników oraz oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby pełnomocnika.

Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Powyższe przepisy znajdują zastosowanie również w przypadku wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Senatu (art. 258 k.wyb.).

W niniejszej sprawie wnoszący protest podnieśli, że doszło do naruszeń w zakresie liczenia głosów oddanych w obwodzie nr [...] gminy B. polegających na pominięciu głosów oddanych na S.B. kandydującego do Sejmu z trzeciego miejsca listy nr [...] koalicyjnego komitetu wyborczego „T.” i nieprawidłowym przypisaniu mu 0 głosów. Na potwierdzenie swoich twierdzeń załączyli oświadczenie wyborcy, który oddał swój głos na S.B.

Wnoszący protest twierdzili, że głosy oddane na S.B. zostały pominięte bądź nieprawidłowo przypisane innemu kandydatowi. Nie przedstawili oni jednak żadnego dowodu na tę okoliczność, a powołany przez nich zarzut jest oparty wyłącznie na wyrażonych przez nich przypuszczeniach i zapewnieniach.

Kodeks wyborczy nie wprowadza domniemania, iż każde twierdzenie wyborcy, że oddał głos na danego kandydata i głos ten został oddany w sposób prawidłowy, należy uznać za wiarygodne. Z uwagi na zasadę

tajności głosowania, zapewnienia osoby składającej protest nie mogą stanowić przedmiotu postępowania dowodowego. Nie istnieje możliwość weryfikacji, na których konkretnie kartach do głosowania wnoszący protest oddali swoje głosy – a tym samym nie jest możliwe udowodnienie na kogo w rzeczywistości oni głosowali.

Podkreślić należy, że Kodeks wyborczy wprowadza instytucjonalne gwarancje prawidłowego przebiegu procesu głosowania i liczenia głosów (do jakich należy m.in. obecność mężów zaufania i obserwatorów społecznych), a po oddaniu głosu nie ma już możliwości weryfikacji sposobu głosowania indywidualnego wyborcy. Samo subiektywne przekonanie wnoszących protest, że oddali w sposób prawidłowy głosy, które nie zostały uwzględnione bądź też przypisane innemu kandydatowi, nie może stanowić obiektywnego i jedyne dowodu uzasadniającego protest. Sąd Najwyższy nie może wyłącznie na podstawie takich twierdzeń podważyć prawidłowości zakwalifikowania i przeliczenia głosów przez obwodową komisję wyborczą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2019 r., I NSW 182/19).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie przyjmuje się natomiast, że opinia wnoszącego protest, niepoparta żadnymi dowodami, może być zakwalifikowana wyłącznie jako opinia prywatna, a zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach nie mieszczą się w przedmiocie protestu określonym w ustawie (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., I NSW 206/19).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. orzekł jak w sentencji.

[ms]

[ał]

